

MALÅ KOMMUN

Administrativa enheten

Handläggare

Douglas Almquist, kommunchef

Datum

2024-08-30

Ert datum

2024-05-20

Vår beteckning

Er beteckning

Fi2024/01177

Regeringskansliet
Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (Ds 2024:10)

Bakgrund

Malå kommun har fått en begäran om remissvar avseende Fi2024/01177: Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (Ds 2024:10).

I promemorian föreslås en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att en sådan förtroendevald som anges i 4 kap 2 § första stycket kommunallagen (2017:725), d v s kommunal- och regionråd m fl, utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Den nya skyldigheten motsvarar det ansvar som kommuner och regioner har för sina arbetstagare enligt 3 kap 2 § första stycket och 3 § första stycket andra meningen arbetsmiljölagen (1977:1160), i fråga om hot och våld. Förslaget syftar till att stärka skyddet mot hot och våld för kommunal- och regionråd m fl.

Promemorian innehåller även ett förslag om att den interna kontrollen i kommuner och regioner ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Syftet med förslaget är att kommuner och regioner i större omfattning ska förebygga, upptäcka och åtgärda fel och oegentligheter i verksamheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Skydd för förtroendevald

Det finns idag ingen som ansvarar för förebyggandet av utsatthet för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld för kommunalråd. I promemorian konstateras det att kommunal demokrati förutsätter att det i kommuner och regioner finns förtroendevalda som direkt eller indirekt

representerar väljarna i bl a fullmäktige, styrelser och nämnder. En fungerande dialog mellan väljarna och de förtroendevalda är grunden för ansvarskrävande och inflytande. Brister i denna dialog riskerar att öka misstron mot politiker och likgiltigheten inför demokratin. Hot och våld riskerar också att försvaga demokratin genom att det blir svårare att rekrytera förtroendevalda till uppdrag. Vi har dessutom de direkta konsekvenserna för de som drabbas av hot, i form av fysisk utsatthet, näthat m m.

Förslaget är att lägga en skyldighet på kommuner och regioner att förebygga ohälsa eller olycksfall för kommun- och regionråd till följd av hot och våld, vilket bedöms stärka skyddet för kommunal- och regionråd. Kommuner ansvarar redan för att motverka liknande händelser (bl a säkerhetsrutiner och riskförebyggande åtgärder) för anställda, vilket kan utgöra en struktur för denna grupp också, utan att arbetsmiljölagen görs tillämplig för denna nya grupp. Förslaget bedöms medföra ökade kostnader för kommuner och regioner med sammanlagt 6 miljoner kronor per år, vilket behöver regleras enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Förslaget som läggs lyder: *"Kommuner och regioner ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att kommunal- och regionråd utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. En utgångspunkt ska vara att allt sådant som kan leda till ohälsa eller olycksfall ska ändras eller ersättas så att risken för ohälsa eller olycksfall undanröjs. Kommuner och regioner ska förvissa sig om att kommunal- och regionråd har den utbildning som behövs och vet vad de behöver göra för att undgå riskerna för hot och våld."*

En tydligare intern kontroll i kommuner och regioner

Korruption och otillåten påverkan är direkt skadligt för ekonomin, men även för allmänhetens förtroende för det offentliga och då i förlängningen för demokratin. Flera studier konstaterar vidare ett växande tryck på det offentliga från organiserad brottslighet. För att fullt ut kunna utnyttja den interna kontrollen, bör enligt statskontoret regleringen i KL förtydligas. Då kan den interna kontrollen användas på ett mer ändamålsenligt sätt och då bidra till att stärka allmänhetens förtroende för kommunal verksamhet, samt i förlängningen skydda grundläggande demokratiska principer. Det konstateras att kommuner och regioner behöver stärka sitt arbete mot fel och oegentligheter i verksamheten för att bättre kun-

na upptäcka, förebygga och åtgärda sådana företeelser. Förslaget ska ses som ett förtydligande av kommuners och regioners ansvar för att förebygga att kommunala verksamheter drabbas av fel och oegentligheter. I förslaget görs bedömningen att detta inte medför nya kostnader som gör att den kommunala finansieringsprincipen behöver tillämpas.

Förslaget som läggs lyder: *”Den interna kontrollen i kommuner och regioner ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.”*

Remissvar

Malå kommun tillstyrker bägge förslagen, som vi i förlängningen ser stärker försvaret av vår demokrati.

Beslutsunderlag

Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner, Ds 2024:10

Kopia

- Meddelande i kommunstyrelsen
- Kommunens ledningsgrupp

MALÅ KOMMUN

Douglas Almquist
Kommunchef